

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2874

av Markus Wiechel och Johnny Skalin (båda SD)

Minskad användning av nikotin

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införandet av dold tobaksförsäljning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbud mot rökning på offentlig plats och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nikotinskatt och tillkännager detta för regeringen.

Dold tobaksförsäljning

Förbättrad folkhälsa är på sikt en förutsättning för att skapa en hållbar tillväxt och en god samhällsutveckling. Ett av de tveklöst mest effektiva sätten att förbättra hälsan är att kraftfullt motverka tobaksbruket. Eftersom Sverige har anslutit sig till Världshälsoorganisationens konvention för tobakskontroll har vi också åtagit oss att minska tobakskonsumtionen, ett åtagande som riksdagen dessutom har beslutat om. I Sverige har vi lyckligtvis ingen kommersiell tobaksreklam, tack vare ett förbud. Det finns dock ett undantag eftersom tobaksvaror idag kan exponeras fritt i våra kiosker, livsmedelsbutiker, restauranger och andra ställen. Detta är med andra ord den viktigaste kanalen för att tobaksbolagen ska kunna marknadsföra sina varor. En lösning på detta problem är att tobaksvarorna inte får synas i butiken, och det införs s.k. dold tobaksförsäljning.

Ett antal länder har redan lagstiftat om dold tobaksförsäljning vilket visat sig vara mycket effektivt för att färre tonåringar ska börja röka. Statistik från såväl Island som Kanada visar att andelen rökande tonåringar minskat sedan exponeringsförbuden i dessa

länder har införts. Förbuden handlar främst om att skydda barn och ungdomar som på sikt kan riskera ett livslångt tobaksberoende. Flertalet studier har visat att tobaksprodukter som är synliga ökar risken för att barn och ungdomar ska börja experimentera med, testa och i värsta fall börja använda tobaksprodukter regelbundet. Med tobaksvaror helt öppett ges också en farlig signal som på sätt och vis gör att varorna normaliseras vilket underminerar faran när den exponeras och säljs bland livsmedel. Riksdagen bör ge regeringen i uppdrag att utreda och verkställa krav på dold tobaksförsäljning även i Sverige.

Rökning på offentlig plats

Något som är glädjande idag är att acceptansen för rökning vid offentliga platser har minskat samtidigt som kunskapen av vad passiv rökning kan orsaka har ökat. Det har flaggats om förbud mot rökning på offentliga platser, så som vid uteserveringar och vid tågstationer eller busshållplatser vilket i sig är mycket positivt.

Folkhälsomyndigheten har i en rapport föreslagit att rökförbudet ska utvidgas till att omfatta uteserveringar, lekplatser och andra offentliga platser eftersom dessa ska vara tillgängliga för alla. Förslaget från Folkhälsomyndigheten har stöd i en opinionsundersökning bland 1 025 personer: 8 av 10 tycker att offentliga entréer borde vara rökfria, 7 av 10 tyckte detsamma om hållplatser och 6 av 10 om uteserveringar. Detta är ett omdiskuterat ämne som dock inte är helt nytt eftersom rökförbud lyckligtvis infördes på samtliga restauranger och krogar i Sverige den första juni 2005. I samband med att beslutet om rökförbud i restaurangerna skulle tas fördes heta diskussioner och det fanns personer som trodde att detta skulle vara ett hårt slag mot restaurang- och krogbranschen.

Idag vet vi hur det blev. Tvärtemot vad flera trodde har detta gjort branschen mer populär och få personer skulle idag drömma om att tända en cigarett inne på krogen. Rökning har blivit mindre vanligt, och förbudet kan mycket väl ha bidragit till ett minskat antal rökare. Det är dags att ta ännu ett steg, inte bara för gästerna, utan även för personalen.

En rökig uteservering kan innebära ett allvarligt arbetsmiljöproblem och personalen riskerar utsättas för ofrivillig passiv rökning. Likaså kan detta förbud innebära en garant för samtliga restauranggäster att få möjligheten till att sitta vid uteserveringarna och njuta av den friska luften istället för av rök. De som är hårdast drabbade av dagens tillåtande är barnfamiljer och inte minst gäster som har astmabesvär eller liknande. För dessa är det mycket svårt att slippa röken om gästerna vid bordet intill är rökare. Runt 500 personer dör varje år i Sverige som följd av passiv rökning. Det är dags att rädda hundratals människors liv och av den anledningen bör riksdagen gå

Folkhälsomyndigheten till mötes genom att införa förbud mot rökning på allmän plats. Det är ett steg som flertalet andra länder redan har tagit och som garanterat kommer att vara till gagn för hela samhället.

Nikotinskatt

Tobaksskatten höjs frekvent som en följd av att beskattning av hälsoskadliga produkter då tenderar minska konsumtionen av dessa. Det är positivt och mycket viktigt om vi dessutom vill ha ett samhälle som arbetar för en bättre folkhälsa. Det kan dock finnas skäl till att se över hur tobaksskatten är utformad, inte minst då den snabbast växande nikotinprodukten råkar vara e-cigaretten. E-cigaretten innebär en form av rökning där man tagit bort själva inhaleringen av brända tobaksblad och de långsiktiga hälsoeffekterna av denna nya produkt är svåra att på allvar finna. Redan nu är det dock dags att se över om inte nikotin ska beskattas istället för eller som komplement till tobaksskatten. Vaporiserat nikotin kommer troligtvis att vara en stor stridsfråga bland hälsoforskare framöver och debatten kommer i mångt och mycket handla om hur farlig exempelvis e-cigaretter är i jämförelse med andra nikotinprodukter. Just nu är e-cigaretten i likhet med nikotinläkemedel obeskattad. Riksdagen bör ge regeringen i uppgift att utreda effekterna av en skatt på nikotin som komplement till tobaksskatten, alternativt en skatt på dessa produkter baserat på dess skadliga inverkan på hälsan.

Markus Wiechel (SD)

Johnny Skalin (SD)